

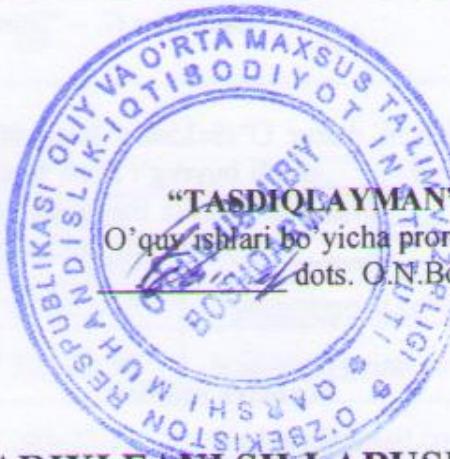
**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA
MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

QARSHI MUHANDISLIK – IQTISODIYOT INSTITUTI

O'ZBEKISTON TARIXI KAFEDRASI

Ro'yxarga olindi:
177
"25" 08 2022 yil

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
dots. O.N.Bozorov

O'ZBEKISTONNING ENG YANGI TARIXI FANI SILLABUSI
(Bakalavr yo'nalishi talabalari uchun)

<i>Ma'ruba</i>	<i>30 soat</i>
<i>Seminar</i>	<i>30 soat</i>
<i>Mustaqil ta'lif</i>	<i>60 soat</i>
<i>Jami:</i>	<i>120 soat</i>

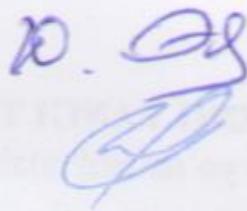
Qarshi – 2022 yil

Tuzuvchi: **Ergasheva Yulduz Alimovna** – O’zbekiston tarixi kafedrasi mudiri, tarix fanlari doktori, professor.
Pirnafas Xoliqulov - O’zbekiston tarixi kafedrasi dotsenti v/b.
Vasiyeva Dilorom Ibragimovna – O’zbekiston tarixi kafedrasi dotsenti.
Boqiyev Bahrom O’ktamovich – O’zbekiston tarixi kafedrasi katta o’qituvchisi.

Taqrizchilar **Ahmedov B.** – “Ijtimoiy fanlar” kafedrasi mudiri, dotsent
Ochilova G. – “Ijtimoiy fanlar” kafedrasi dotsenti

Ishchi dastur O’zbekiston Respublikasi Oliy va o’rtalik maxsus ta’lim vazirligining 2022-yil 30-iyuldagи _____-sonli buyrug’i bilan tasdiqlangan fanning namunaviy dasturi asosida tayyorlandi. 2022-yil _____-avgustda kafedra majlisida ko’rib chiqilib, institut Uslubiy Kengashida (bayonnomma №_____, _____-_____ yil) tasdiqlanib o’quv jarayonida foydalanishga ruxsat etilgan.

Kafedra mudiri:

prof. Yu.Ergasheva

O’quv-uslubiy
boshqarma boshlig’i:

Sh. Turdiyev

“O’zbekistonning eng yangi tarixi” fani sillabusi

Fan (modul) kodi UYTB104	O‘quv yili 2022-2023	Semestr 1/2	ECTS krediti 4
Fan (modul) turi Majburiy	Ta’lim tili o‘zbek tili		Haftalik dars soati 4
Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim	Jami yuklama
O’zbekistonning eng yangi tarixi	60	60	120

O‘qituvchi haqida ma’lumot

Kafedra nomi	O’zbekiston tarixi		
<i>O’qituvchilar</i>	F.I.SH.	Telefon nomeri	e-mail
<i>Ma’ruzachi</i>	Prof. Yu.A.Ergasheva	90.617-00-12	yuea@gmail.com
<i>Amaliy mashg‘ulot</i>	B.Boqiyev	97.303-22-52	boqiyev@gmail.com
<i>Mustaqil ta’lim mashg‘uloti</i>	B.Boqiyev	97.303-22-52	boqiyev@gmail.com

I. Fanining mazmuni

Fanni o‘qitishning maqsadi – mustaqillik yillarda O’zbekiston Respublikasida yuz bergan muhim o‘zgarishlar, tub islohotlarning mazmun-mohiyatini ko‘rsatish va jamiyat hayotida talabaning o‘rnini, o‘zligini anglatishdan iborat.

Fanni o‘qitishning vazifalari – mustaqillikka erishish arafasida O’zbekistonda yuzaga kelgan murakkab vaziyatni hamda mustaqillik yillarda davlat boshqaruvi, ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va ma’naviy hamda boshqa sohalardagi islohotlarning mazmun-mohiyatini talabalarga tushuntirib berish, ularni Vatanga sadoqat va muhabbat ruhidagi tarbiyalash hamda milliy g‘ururni shakllantirishdan iborat.

Fan bo‘yicha talabalarning bilim, ko‘nikma va malakalariga quyidagi talablar kuyiladi.

Talaba:

- mustaqillikka erishish arafasida O’zbekistonda yuzaga kelgan murakkab vaziyatni, ularning sabablari va oqibatlarini;

- mustaqillik yillardagi o‘zgarishlarni, O’zbekistonning eng yangi tarixi masalalarini, zamonaviy jarayonlarda O’zbekistonning jahon hamjamiyatidagi o‘rnini tarixiylik va xolislik nuqtai nazaridan **bilishi** kerak;

- O’zbekistonning eng yangi tarixi muammolarini o‘rganish, dunyoqarashni mustahkamlashda milliy mustaqillik g‘oyasini qo‘llay bilish, atrofida sodir bo‘layotgan jarayonlarga o‘z munosabatini bildira olish, jamiyat va inson dunyoqarashi rivojida tarix fanining o‘rnini anglash va bugungi kunda sodir bo‘layotgan voqealarning tarixdagi muhim voqealar bilan bog‘liqligini bilish **ko‘nikmalariga ega bo‘lishi** kerak.

O’zbekistonning eng yangi tarixini chuqur bilish, ma’naviy-milliy va umuminsoniy masalalar bo‘yicha o‘z qarashlarini ilmiy asoslashni va ifodalashni bilish, milliy mustaqillik g‘oyalariga amal qiladigan faol hayotiy dunyoqarash kabi **malakalarga ega bo‘lishi** kerak.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Nº	Ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari	Ma'ruza
1	<p>1-mavzu. Kirish. “O‘zbekistonning eng yangi tarixi” o‘quv fanining predmeti, maqsadi va vazifalari, nazariy-metodologik tamoyillari.</p> <p>1. “O‘zbekistonning eng yangi tarixi” – O‘zbekiston tarixining uzviy va ajralmas qismidir. “Eng yangi tarix” tushunchasi va uning izohi.</p> <p>2. “O‘zbekistonning eng yangi tarixi” o‘quv fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Fanni o‘rganishning nazariy-uslubiy asoslari.</p> <p>3. Yuksak intellektual salohiyatlari, ma’naviy barkamol avlodni tarbiyalash, komil insonni voyaga yetkazishda mamlakat eng yangi tarixining tutgan o‘rni.</p> <p>4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning ma’naviy yetuk shaxsni tarbiyalashda tarixiy xotiraning o‘rni va saboqlari to‘g‘risidagi fikr-mulohazalar.</p> <p>5. XXI globallashuv asrida ta’lim sohasida mazkur fanni o‘qitishdagi nazariy-konseptual yondashuv va ilg‘or innovatsiyalar.</p>	2
2	<p>2-mavzu. O‘zbek davlatchiligining shakllanishi va taraqqiyot bosqichlari.</p> <p>1. Markaziy Osiyo – jahon sivilizatsiyasining ajralmas qismi.</p> <p>2. Davlatchilik tushunchasi. Markaziy Osiyo hududidagi ilk davlat uyushmalari. O‘zbek davlatchiligi va uning tarixiy bosqichlari. Qadimgi Xorazm, qadimgi Baqtriya.</p> <p>3. Eramizning IX asriga qadar davlatchilik rivoji. IX-XII asrlarda hukmronlik qilgan davlatlar.</p> <p>4. Amir Temur – buyuk davlat arbobi va sarkarda.</p> <p>5. O‘rta Osiyoning xonliklarga bo‘linib ketishi, uning sabab va oqibatlari. XVI-XIX asrlar birinchi yarmida O‘rta Osiyodagi ijtimoiy-siyosiy ahvol.</p> <p>6. Turkiston o‘lkasida Rossiya imperiyasi mustamlaka tuzumi. Milliy ozodlik harakatlari. Mustamlaka boshqaruv tartiboti va uning mohiyati.</p> <p>7. Sovet hukmronligi davrida O‘zbekistonning markazga ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy qaramligi va uning oqibatlari. Sovetlarning qatag‘on-zo‘ravonlik siyosati va uning mohiyati.</p> <p>8. Mamlakatimiz erki va ozodligi uchun kurashganlar: Shiroq, Spitamen, Jaloliddin Manguberdi. Jadir ma’rifatparvarlari.</p>	4
3	<p>3-mavzu. Mustaqillikka erishish arafasida O‘zbekistondagi ijtimoiy-siyosiy jarayonlar.</p> <p>1. XX asr 80-yillari o‘rtalarida respublika ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va ma’naviy hayotidagi inqirozli holat.</p> <p>2. Markazning O‘zbekistonda amalga oshirgan qatag‘on siyosati. “Paxta ishi” “O‘zbek ishi” nomli kampaniyalar. Aholi turmush tarzining og‘irlashuvi. Orol fojiasi. Farg‘ona voqealari.</p> <p>3. 1989 yil o‘rtalarida respublika ijtimoiy-siyosiy hayotidagi o‘zgarishlar. Milliy manfaatlar ustuvorligining o‘sib borishi. Islom Karimov – O‘zbekistonning Birinchi Prezidenti.</p> <p>4. Mustaqillik deklaratsiyasi va uning tarixiy ahamiyati. 1991 yil avgust voqealari. GKChP. Sovet davlatining tanazzulga yuz tutishi.</p>	2
4	<p>4-mavzu. Mustaqil O‘zbekiston Respublikasining tashkil topishi va uning tarixiy ahamiyati. O‘zbekistonning o‘ziga xos istiqlol va taraqqiyot yo‘li.</p> <p>1. Mustaqillik arafasida respublikadagi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy ahvol. O‘zlikni anglashga intilishning kuchayishi.</p> <p>2. Siyosiy tizimdagagi o‘zgarishlar. Mustaqillikning e’lon qilinishi. O‘zbekiston Respublikasining tashkil etilishi.</p>	2

	<p>3. Mustaqillikning ilk davrida davlat suverenitetini mustahkamlash yo‘lidagi sa'y-harakatlar. Mustaqil O‘zbekiston davlatining yuzaga kelishi va mustahkamlanishida Islom Karimovning tarixiy xizmatlari.</p> <p>4. Mustaqil taraqqiyotning dastlabki bosqichidagi muammolar. O‘zbekistonning o‘ziga xos taraqqiyot yo‘lini tanlashi. Taraqqiyotning “O‘zbek modeli” va uning o‘ziga xos xususiyatlari.</p> <p>5. O‘zbekistonning ijtimoiy-siyosiy rivojlanish strategiyasi: yangilanish va taraqqiyot yo‘li. O‘zbekistonning iqtisodiy mustaqilligini ta‘minlashga qaratilgan strategiya asoslari. Mustaqillik – me'yoriy-huquqiy asoslarining yaratilishi. Yangi Konstitutsianing qabul qilinishi va uning tarixiy ahamiyati. Davlat ramzlari.</p>	
5	<p>5-mavzu. O‘zbekistonda demokratik, fuqarolik jamiyatni asoslarining shakllanishi, amalga oshirilgan siyosiy islohotlar.</p> <p>1. Milliy davlat boshqaruvi tizimi. Mustaqil O‘zbekistonda hokimiyatlar bo‘linishi prinsipi.</p> <p>2. O‘zbekistonda ko‘ppartiyaviylik tizimining shakllanishi va uning ahamiyati. Siyosiy partiyalar faoliyatidagi xususiyatlari.</p> <p>3. O‘zbekistonda parlament tizimi va undagi islohotlar. Huquq-tartibot organlari va sud tizimidagi o‘zgarishlar.</p> <p>4. O‘zbekistonda nodavlat notijorat tashkilotlar va ularning siyosiy, ijtimoiy hamda iqtisodiy jarayonlardagi ishtiroki. Ijtimoiy-sherikchilik. O‘z-o‘zini boshqaruv organlarining faoliyati va ularning jamiyatni demokratlashtirishdagi o‘rni.</p> <p>5. O‘zbekistonda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiysi.</p> <p>6. Inson haq-huquqlarini ta‘minlash va himoya qilish. Oila instituti va uning davlat tomonidan qo’llab-quvvatlanishi.</p> <p>7. O‘z-o‘zini boshqaruv organi – mahalla boshqaruv tizimining takomillashuvi.</p>	4
6	<p>6-mavzu. Iqtisodiy islohotlar, xususiy mulkchilikning shakllanishi.</p> <p>O‘zbekistonda bozor munosabatlarining rivojlanishi.</p> <p>1. O‘zbekiston Respublikasida bozor munosabatlarining shakllanishi, uning yo‘nalishlari, bosqichlari va xususiyatlari.</p> <p>2. Bozor munosabatlariga o‘tishning huquqiy asoslarining yaratilishi. Iqtisodiy islohotlarning besh tamoyilini amalga oshirilish mexanizmi. Pul islohotining o’tkazilishi.</p> <p>3. Bozor infratuzilmasining shakllanishi, qishloq xo‘jaligidagi islohotlar, uning vazifalari va yo‘nalishlari. Sanoat, avtomobilsozlik sohasining rivojlanishi. Makroiqtisodiyotni barqarorlashtirishga erishish.</p> <p>4. Jahon moliyaviy inqirozining yuzaga kelish sabablari, oqibatlari va uni O‘zbekistonda bartaraf etish yo‘llari. Mamlakat iqtisodiyotining modernizatsiya va diversifikatsiya qilinishi, bank-moliya tizimini mustahkamlash borasidagi chora-tadbirlar. Soliq tizimidagi islohotlar.</p>	2
7	<p>7-mavzu. O‘zbekiston Respublikasidagi ijtimoiy o‘zgarishlar.</p> <p>1. Kuchli ijtimoiy siyosat konsepsiyasining shakllanishi, bosqichlari va rivojlantirilishi. Manzilli ijtimoiy himoya tizimining yaratilishi.</p> <p>2. Ijtimoiy sohani rivojlantirishga yo‘naltirilgan aholi bandligi va real daromadlarini izchil oshirib borish, sog‘liqni saqlash tizimini takomillashtirish, xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish, aholini uy-joylar bilan ta‘minlash, yo‘l-transport muhandislik-kommunikatsiya va ijtimoiy infratuzilmalarni rivojlantirish, ta’lim, madaniyat, ilm-fan, adabiyot, san‘at va sport sohalarini rivojlantirish, yoshlarga oid davlat siyosatini takomillashtirish.</p> <p>3. Nodavlat notijorat tashkilotlarining ijtimoiy himoya va manzilli ijtimoiy yordamni amalga oshirishdagi ishtiroki.</p> <p>4. O‘zbekiston Respublikasi “Korrupsiyaga qarshi kurashish to‘g‘risida”gi</p>	2

	Qonunning mazmun-mohiyati, aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirish, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish.	
8	<p style="text-align: center;">8-mavzu. Mustaqillik yillarida O'zbekistondagi ma'naviy va madaniy taraqqiyot.</p> <p>1. Milliy uyg'onish (renessans). Mamlakat hududida sodir bo'lgan renessanslar (IX-XII, XIV-XV asr) mohiyati. Yangi O'zbekiston uchinchiligi renessans tomon tutilgan yo'l. Milliy istiqlol g'oyasi va mafkuraviy masalalar. Milliy urf-odatlar, qadriyatlar va an'analarning qayta tiklanishi.</p> <p>2. Mustaqillik yillarida buyuk ajdodlar va tarixiy shaxslarga bo'lgan e'tibor. O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Islom Karimovning ajdodlar merosi va milliy qadriyatlarni tiklash borasidagi xizmati.</p> <p>3. Tarixiy shaharlar (Buxoro, Samarqand, Marg'ilon, Qarshi, Toshkent, Xiva, Shahrisabz) yubileylarining xalqaro miqyosda keng nishonlanishi. Toshkent shahrining "Islom madaniyati poytaxti" deb e'lon qilinishi va uning ahamiyati. Xiva – butunjahon islom sayyoqlik madaniyati markazi.</p> <p>4. Madaniyat va san'at sohasining rivojlanishi. Milliy sport turlarining rivojlantirilishi. Beshta tashabbus va uning yuksak ma'naviy madaniyatni ta'minlashdagi o'rni.</p> <p>5. O'zbekistonda millatlararo va dinlararo munosabatlardagi barqarorlikni ta'minlash borasidagi davlat siyosati. Millatlararo munosabatlar sohasida O'zbekiston Respublikasi davlat siyosati konsepsiysi.</p>	2
9	<p style="text-align: center;">9-mavzu. O'zbekiston Respublikasida ta'lif sohasida amalga oshirilgan islohotlar.</p> <p>1. Mamlakatda ilm-fan rivojining tarixiy ildizlari. Mustaqillik yillarida ilm-fanning rivojlanishi. Yangi jamiyat qurishda ta'lif va tarbiyaning o'rni va roli.</p> <p>2. "Ta'lif to'g'risida"gi Qonun va "Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi"ning qabul qilinishi. Ta'lifning milliy modelining shakllanishi, rivojlanishi va sohadagi muammolar hamda kamchiliklar.</p> <p>3. O'zbekistonda yangi avlod kadrlar tayyorlash sohasidagi o'zgarishlar. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lif to'g'risida"gi yangi tahrirdagi qonuni.</p> <p>4. Ta'lif sohasida xalqaro hamkorlikning yo'lga qo'yilishi: yutuqlar va kamchiliklar.</p>	2
10	<p style="text-align: center;">10-mavzu. Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi.</p> <p>1. Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayotida amalga oshirilgan islohotlar.</p> <p>2. Qoraqalpog'istonda qishloq xo'jaligi sohasidagi o'zgarishlar. Ma'naviy-madaniy sohadagi yangilanishlar.</p> <p>3. Qoraqalpog'iston Respublikasi Oliy ta'lif tizimi va undagi islohotlar.</p> <p>4. Qoraqalpog'iston Respublikasida ekologik ahvol. Orol fojiasi. Ekologik holatni yaxshilash borasidagi davlat siyosati. O'zbek va qoraqalpoqlar xalqi do'st va birodar xalqlar.</p>	2
11	<p style="text-align: center;">11-mavzu. O'zbekiston va jahon hamjamiyati.</p> <p>1. O'zbekistonning tinchliksevar tashqi siyosati va uning jahon hamjamiyati tomonidan tan olinishi. O'zbekistonning xalqaro tashkilotlar va xorijiy mamlakatlar bilan iqtisodiy-siyosiy aloqalarining yo'lga qo'yilishi. O'zbekiston Respublikasining BMTga a'zo bo'lishi va jahon hamjamiyatidagi o'ziga xos o'rni.</p> <p>2. O'zbekistonning MDHdagi o'rni va mavqeining oshib borishi. O'zbekistonning Markaziy Osiyo davlatlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalari. O'zbekistonning Yevropa Ittifoqi mamlakatlari bilan istiqbolli hamkorliklari.</p> <p>3. Tashqi siyosiy faoliyat konsepsiysi. O'zbekiston tashqi siyosatida Rossiya, AQSh, Xitoy mamlakatlarining o'rni. O'zbekistonning geosiyosiy va geoijtisodiy o'rni. O'zbekistonning mintaqada tinchlik va barqarorlikni ta'minlash borasida olib borgan siyosati.</p>	2

	<p>4. Markaziy Osiyoda xavfsizlik masalalari, terrorizm, giyohvandlik va odam savdosiga qarshi kurashda O‘zbekiston Respublikasining faolligi. O‘zbekistonning ShHT bilan aloqalari. O‘zbekistonning Markaziy Osiyo, Mustaqil Davlatlar Hamdo‘sligi davlatlari bilan yangi strategik sherikchilik shartnomalarining imzolanishi.</p> <p>5. O‘zbekiston Respublikasining faol tashqi siyosatining yangi bosqichi. O‘zbekistonning mintaqada tinchlik va barqarorlikni ta’minlash borasida olib borgan siyosati.</p>	
12	<p>12-mavzu. Harakatlar strategiyasidan – taraqqiyot strategiyasi sari.</p> <p>1. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasining hayotga tatbiq etilishi va natijalari.</p> <p>2. Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasining mazmun mohiyati va ustuvor yo‘nalishlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> – inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini yanada rivojlantirish orqali xalqparvar davlat barpo etish. – mamlakatimizda adolat va qonun ustuvorligi tamoyillarini taraqqiyotning eng asosiya va zarur shartiga aylantirish. – milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o‘sish sur’atlarini ta’minlash. – adolatli ijtimoiy siyosat yuritish, inson kapitalini rivojlantirish. – ma’naviy taraqqiyotni ta’minlash va sohani yangi bosqichga olib chiqish. – milliy manfaatlardan kelib chiqqan holda umumbashariy muammolarga yondashish. – mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini kuchaytirish, ochiq, pragmatik va faol tashqi siyosat olib borish. 	2
13	<p>13-mavzu. O‘zbekiston Respublikasining xalqaro reyting va indekslardagi o‘rnini va nufuzining ortib borishi.</p> <p>1. “O‘zbekiston Respublikasining xalqaro reyting va indekslardagi o‘mini yaxshilash hamda davlat organlari va tashkilotlarida ular bilan tizimli ishlashning yangi mexanizmini joriy etish” borasidagi davlat siyosati, huquqiy-normativ hujjatlarning qabul qilinishi, mazkur yo‘nalishdagi ishlarning samaradorligiga to‘siq bo‘layotgan muammolarni bartaraf etish yuzasidan olib borilayotgan chora-tadbirlar.</p> <p>2. O‘zbekiston Respublikasi uchun ustuvor bo‘lgan xalqaro reyting va indekslar bo‘yicha samaradorlikning eng muhim ko‘satkichlarini oshirish borasida olib borilayotgan chora-tadbirlar.</p> <p>3. “Biznes yuritish” indeksi, Boshqaruvi sifati indikatorlari, Elektron hukumatni rivojlantirish reytingi, “Korrupsiyani qabul qilish” indeksi, “Logistika samaradorligi” indeksi, Jahon bankining Statistik salohiyat indeksi, Iqtisodiy erkinlik indeksi, Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkilotining (IHTT) mamlakatlarga xos xatarlarni tasniflash tizimi.</p> <p>4. Inson kamoloti indeksi, Huquq ustuvorligi indeksi, Jahon mamlakatlari demokratiyasi indeksi, Matbuot erkinligi indeksi va boshqalar.</p>	2
JAMI:		30 soat

IV. Seminar mashg‘ulotlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg‘ulotlarida talabalar O‘zbekistonning eng yangi tarixi fanidan ma’ruza darslarida olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash bilan birga, seminarlar mavzulari bo‘yicha tayyorgarlik ko‘rish jarayonida qo‘srimcha adabiyotlar va manbalar bilan tanishish orqali qo‘srimcha bilim oladilar. Natijada, ularning bilim doiralari ilmiy jihatdan asoslangan holda kengayadi.

Seminar mashg‘ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

Nº	Seminar mashg'ulotlari mavzulari	Seminar
1	<p>1-mavzu. Qadimgi va ilk o'rta asrlar davlatchiligi: asosiy bosqichlari va o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>1. Davlatchilik tushunchasi. Markaziy Osiyo hududidagi ilk davlat uyushmalari. O'zbek davlatchiligi va uning tarixiy bosqichlari. Qadimgi Xorazm, qadimgi Baqtriya.</p> <p>2. Eramizning IX asriga qadar davlatchilik rivoji. IX-XII asrlarda hukmronlik qilgan davlatlar.</p> <p>3. Amir Temur – buyuk davlat arbobi va sarkarda.</p> <p>4. Mamlakatimiz erki va ozodligi uchun kurashganlar: Shiroq, Spitamen, Jaloliddin Manguberdi.</p>	2
2	<p>2-mavzu. Mustaqillikka erishish arafasida O'zbekistonning ijtimoiy-siyosiy jarayonlar.</p> <p>1. XX asr 80-yillari o'rtalarida respublika ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va ma'naviy hayotidagi inqirozli holat.</p> <p>2. Markazning O'zbekistonda amalga oshirgan qatag'on siyosati. "Paxta ishi" "O'zbek ishi" nomli kampaniyalar. Aholi turmush tarzining og'irlashuvi. Orol fojiasi. Farg'ona voqealari.</p> <p>3. 1989 yil o'rtalarida respublika ijtimoiy-siyosiy hayotidagi o'zgarishlar. Milliy manfaatlar ustuvorligining o'sib borishi. Islom Karimov – O'zbekistonning Birinchi Prezidenti.</p> <p>4. Mustaqillik deklaratsiyasi va uning tarixiy ahamiyati. 1991 yil avgust voqealari. GKChP. Sovet davlatining tanazzulga yuz tutishi.</p>	2
3	<p>3-mavzu. Mustaqil O'zbekiston Respublikasining tashkil topishi va uning tarixiy ahamiyati.</p> <p>1. Mustaqillik arafasida respublikadagi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy ahvol. O'zlikni anglashga intilishning kuchayishi.</p> <p>2. Siyosiy tizimdagi o'zgarishlar. Mustaqillikning e'lon qilinishi. O'zbekiston Respublikasining tashkil etilishi.</p> <p>3. Mustaqillikning ilk davrida davlat suverenitetini mustahkamlash yo'lidagi sa'y-harakatlar.</p> <p>4. Mustaqil O'zbekiston davlatining yuzaga kelishi va mustahkamlanishida Islom Karimovning tarixiy xizmatlari.</p>	2
4	<p>4-mavzu. O'zbekistonning o'ziga xos istiqlol va taraqqiyot yo'li.</p> <p>1. Mustaqil taraqqiyotning dastlabki bosqichidagi muammolar. O'zbekistonning o'ziga xos taraqqiyot yo'lini tanlashi. Taraqqiyotning "O'zbek modeli" va uning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>2. O'zbekistonning ijtimoiy-siyosiy rivojlanish strategiyasi: yangilanish va taraqqiyot yo'li.</p> <p>3. O'zbekistonning iqtisodiy mustaqilligini ta'minlashga qaratilgan strategiya asoslari. Mustaqillik – me'yoriy-huquqiy asoslarining yaratilishi.</p> <p>4. Yangi Konstitutsianing qabul qilinishi va uning tarixiy ahamiyati. Davlat ramzları.</p>	2
5	<p>5-mavzu. O'zbekistonda demokratik, fuqarolik jamiyatni asoslarining shakllanishi, amalga oshirilgan siyosiy islohotlar.</p> <p>1. Milliy davlat boshqaruvi tizimi. Mustaqil O'zbekistonda hokimiyatlar bo'linishi prinsipi.</p> <p>2. O'zbekistonda ko'ppartiyaviylik tizimining shakllanishi va uning ahamiyati. Siyosiy partiyalar faoliyatidagi xususiyatlari.</p> <p>3. O'zbekistonda parlament tizimi va undagi islohotlar. Huquq-tartibot organlari va sud tizimidagi o'zgarishlar.</p> <p>4. O'zbekistonda nodavlat notijorat tashkilotlar va ularning siyosiy, ijtimoiy hamda</p>	2

	iqtisodiy jarayonlardagi ishtiroki. Ijtimoiy-sherikchilik.	
6	<p>6-mavzu. O'zbekistonda demokratik, fuqarolik jamiyatni asoslarining shakllanishi, amalga oshirilgan siyosiy islohotlar.</p> <p>1. O'z-o'zini boshqaruv organlarining faoliyati va ularning jamiyatni demokratlashtirishdagi o'rni.</p> <p>2. O'zbekistonda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiysi.</p> <p>3. Inson haq-huquqlarini ta'minlash va himoya qilish. Oila instituti va uning davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi.</p> <p>4. O'z-o'zini boshqaruv organi – mahalla boshqaruv tizimining takomillashuvi.</p>	2
7	<p>7-mavzu. Iqtisodiy islohotlar, xususiy mulkchilikning shakllanishi.</p> <p>O'zbekistonda bozor munosabatlarining rivojlanishi.</p> <p>1. O'zbekiston Respublikasida bozor munosabatlarining shakllanishi, uning yo'nalishlari, bosqichlari va xususiyatlari.</p> <p>2. Bozor munosabatlariga o'tishning huquqiy asoslarining yaratilishi. Iqtisodiy islohotlarning besh tamoyilini amalga oshirilish mexanizmi. Pul islohotining o'tkazilishi.</p> <p>3. Bozor infratuzilmasining shakllanishi, qishloq xo'jaligidagi islohotlar, uning vazifalari va yo'nalishlari. Sanoat, avtomobilsozlik sohasining rivojlanishi. Makroiqtisodiyotni barqarorlashtirishga erishish.</p> <p>4. Jahon moliyaviy inqirozining yuzaga kelish sabablari, oqibatlari va uni O'zbekistonda bartaraf etish yo'llari. Mamlakat iqtisodiyotining modernizatsiya va diversifikatsiya qilinishi, bank-moliya tizimini mustahkamlash borasidagi chora-tadbirlar. Soliq tizimidagi islohotlar.</p>	2
8	<p>8-mavzu. O'zbekiston Respublikasidagi ijtimoiy o'zgarishlar.</p> <p>1. Kuchli ijtimoiy siyosat konsepsiyasining shakllanishi, bosqichlari va rivojlanrilishi. Manzilli ijtimoiy himoya tizimining yaratilishi.</p> <p>2. Ijtimoiy sohani rivojlanirishga yo'naltirilgan aholi bandligi va real daromadlarini izchil oshirib borish, sog'lioni saqlash tizimini takomillashtirish, xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish, aholini uy-joylar bilan ta'minlash, yo'l-transport muhandislik-kommunikatsiya va ijtimoiy infratuzilmalarni rivojlanirish, ta'lim, madaniyat, ilm-fan, adabiyot, san'at va sport sohalarini rivojlanirish, yoshlarga oid davlat siyosatini takomillashtirish.</p> <p>3. Nodavlat notijorat tashkilotlarining ijtimoiy himoya va manzilli ijtimoiy yordamni amalga oshirishdagi ishtiroki.</p> <p>4. O'zbekiston Respublikasi "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonunning mazmun-mohiyati, aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirish, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish.</p>	2
9	<p>9-mavzu. Mustaqillik yillarda O'zbekistondagi ma'naviy va madaniy taraqqiyot.</p> <p>1. Milliy uyg'onish (renessans). Mamlakat hududida sodir bo'lgan renessanslar (IX-XII, XIV-XV asr) mohiyati. Yangi O'zbekiston uchinchi renessans tomon tutilgan yo'l. Milliy istiqlol g'oyasi va mafkuraviy masalalar. Milliy urf-odatlar, qadriyatlar va an'analarning qayta tiklanishi.</p> <p>2. Mustaqillik yillarda buyuk ajdodlar va tarixiy shaxslarga bo'lgan e'tibor. O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Islom Karimovning ajdodlar merosi va milliy qadriyatlarni tiklash borasidagi xizmati.</p> <p>3. Tarixiy shaharlar (Buxoro, Samarqand, Marg'ilon, Qarshi, Toshkent, Xiva, Shahrisabz) yubileylarining xalqaro miqyosda keng nishonlanishi. Toshkent shahrining "Islom madaniyati poytaxti" deb e'lon qilinishi va uning ahamiyati. Xiva – butunjahon islam sayyoqlik madaniyati markazi.</p> <p>4. Madaniyat va san'at sohasining rivojlanishi. Milliy sport turlarining</p>	2

	<p>rivojlantirilishi. Beshta tashabbus va uning yuksak ma'naviy madaniyatni ta'minlashdagi o'rni.</p> <p>5. O'zbekistonda millatlararo va dinlararo munosabatlardagi barqarorlikni ta'minlash borasidagi davlat siyosati. Millatlararo munosabatlar sohasida O'zbekiston Respublikasi davlat siyosati konsepsiysi.</p>	
10	<p>10-mavzu. O'zbekiston Respublikasida ta'lif sohasida amalga oshirilgan islohotlar.</p> <ol style="list-style-type: none"> Mamlakatda ilm-fan rivojining tarixiy ildizlari. Mustaqillik yillarda ilm-fanning rivojlanishi. Yangi jamiyat qurishda ta'lif va tarbiyaning o'rni va roli. "Ta'lif to'g'risida"gi Qonun va "Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi"ning qabul qilinishi. Ta'lifning milliy modelining shakllanishi, rivojlanishi va sohadagi muammolar hamda kamchiliklar. O'zbekistonda yangi avlod kadrlar tayyorlash sohasidagi o'zgarishlar. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lif to'g'risida"gi yangi tahrirdagi qonuni. Ta'lif sohasida xalqaro hamkorlikning yo'lga qo'yilishi: yutuqlar va kamchiliklar. 	2
11	<p>11-mavzu. Mustaqillik yillarda Qoraqalpog'iston Respublikasi.</p> <ol style="list-style-type: none"> Mustaqillik yillarda Qoraqalpog'iston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayotida amalga oshirilgan islohotlar. Qoraqalpog'istonda qishloq xo'jaligi sohasidagi o'zgarishlar. Ma'naviy-madaniy sohadagi yangilanishlar. Qoraqalpog'iston Respublikasi Oliy ta'lif tizimi va undagi islohotlar. Qoraqalpog'iston Respublikasida ekologik ahvol. Orol fojiasi. Ekologik holatni yaxshilash borasidagi davlat siyosati. O'zbek va qoraqalpoqlar xalqi do'st va birodar xalqlar. 	2
12	<p>12-mavzu. O'zbekiston va jahon hamjamiyati.</p> <ol style="list-style-type: none"> O'zbekistonning tinchliksevar tashqi siyosati va uning jahon hamjamiyati tomonidan tan olinishi. O'zbekistonning xalqaro tashkilotlar va xorijiy mamlakatlar bilan iqtisodiy-siyosiy aloqalarining yo'lga qo'yilishi. O'zbekiston Respublikasining BMTga a'zo bo'lishi va jahon hamjamiyatidagi o'ziga xos o'rni. O'zbekistonning MDHdagi o'rni va mavqeining oshib borishi. O'zbekistonning Markaziy Osiyo davlatlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalari. O'zbekistonning Yevropa Ittifoqi mamlakatlari bilan istiqbolli hamkorliklari. Tashqi siyosiy faoliyat konsepsiysi. O'zbekiston tashqi siyosatida Rossiya, AQSh, Xitoy mamlakatlarining o'rni. O'zbekistonning geosiyosiy va geoijtisodiy o'rni. O'zbekistonning mintaqada tinchlik va barqarorlikni ta'minlash borasida olib borgan siyosati. Markaziy Osiyoda xavfsizlik masalalari, terrorizm, giyohvandlik va odam savdosiga qarshi kurashda O'zbekiston Respublikasining faolligi. O'zbekistonning ShHT bilan aloqalari. O'zbekistonning Markaziy Osiyo, Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi davlatlari bilan yangi strategik sherikchilik shartnomalarining imzolanishi. O'zbekiston Respublikasining faol tashqi siyosatining yangi bosqichi. O'zbekistonning mintaqada tinchlik va barqarorlikni ta'minlash borasida olib borgan siyosati. 	2
13	<p>13-mavzu. Harakatlar strategiyasidan – taraqqiyot strategiyasi sari.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasining hayotga tatbiq etilishi va natijalari. Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasining mazmun mohiyati va ustuvor yo'nalishlari: <ul style="list-style-type: none"> – inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini yanada rivojlantirish orqali xalqparvar davlat barpo etish. – mamlakatimizda adolat va qonun ustuvorligi tamoyillarini taraqqiyotning eng 	2

	<p>asosiy va zarur shartiga aylantirish.</p> <ul style="list-style-type: none"> – milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o'sish sur'atlarini ta'minlash. – adolatli ijtimoiy siyosat yuritish, inson kapitalini rivojlantirish. – ma'naviy taraqqiyotni ta'minlash va sohani yangi bosqichga olib chiqish. – milliy manfaatlardan kelib chiqqan holda umumbashariy muammolarga yondashish. – mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini kuchaytirish, ochiq, pragmatik va faol tashqi siyosat olib borish. 	
14	<p>14-mavzu. O'zbekiston Respublikasining xalqaro reyting va indekslardagi o'rni va nufuzining ortib borishi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “O'zbekiston Respublikasining xalqaro reyting va indekslardagi o'mini yaxshilash hamda davlat organlari va tashkilotlarida ular bilan tizimli ishslashning yangi mexanizmini joriy etish” borasidagi davlat siyosati. 2. Huquqiy-normativ hujjatlarning qabul qilinishi, mazkur yo'nalishdagi ishlarning samaradorligiga to'siq bo'layotgan muammolarni bartaraf etish yuzasidan olib borilayotgan chora-tadbirlar: <ul style="list-style-type: none"> - jamiyatni demokratlashtirish; - ilg'or xalqaro tajribaga asoslangan davlat va jamiyat qurilishi sohasidagi islohotlarni yanada chuqurlashtirish; - axborot-kommunikatsiya texnologiyalari infratuzilmasini rivojlantirish, ta'lim tizimini takomillashtirish; - xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish; - xalqaro savdoda xususiy tadbirkorlikning raqobatbardoshligini oshirish, innovatsiyani rivojlantirish va boshqalar. 	2
15	<p>15-mavzu. O'zbekiston Respublikasi uchun ustuvor bo'lgan xalqaro reyting va indekslar bo'yicha samaradorlikning eng muhim ko'satkichlarini oshirish borasida olib borilayotgan chora-tadbirlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O'zbekiston Respublikasi uchun ustuvor bo'lgan xalqaro reyting va indekslar bo'yicha samaradorlikning eng muhim ko'satkichlarini oshirish borasida olib borilayotgan chora-tadbirlar. 2. O'zbekiston Respublikasida quyidagi suveren indeks va indikatorlar tizimiga integratsiyalashuv jarayonlari jadallashtirilishi: <ul style="list-style-type: none"> - “Biznes yuritish” indeksi; - Boshqaruvi sifati indikatorlari; - Elektron hukumatni rivojlantirish reytingi; - “Korrupsiyani qabul qilish” indeksi - “Logistikasamaradorligi” indeksi; - Jahon bankining Statistik salohiyat indeksi; - Iqtisodiy erkinlik indeksi; - Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkilotining (IHTT) mamlakatlarga xos xatarlarni tasniflash tizimi; - Inson kamoloti indeksi; - Huquq ustuvorligi indeksi; - Jahon mamlakatlari demokratiyasi indeksi; - Matbuot erkinligi indeksi. 	2
JAMI:		30 soat

V. Mustaqil ta'limga mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limga mustaqil ishlar – bu talabalarda mustaqil bilim olish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

Mustaqil ta'lif seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rishdan tashqari fan dasturida ko'rsatilmagan, ammo fan bo'yicha talabaning bilim doirasini kengaytiruvchi qo'shimcha mavzular doirasida berilgan topshiriqlarni bajarishni o'z ichiga oladi.

Mustaqil ta'lif uchun tavsiya etilgan mavzular:

Nº	Mustaqil ta'lif mavzulari	Soat
1	O'zbekistonda ijtimoiy sohada amalga oshirilayotgan o'zgarishlar mazmun va mohiyati.	6
2	Mustaqillik yillarda davlat boshqaruvi tizimida amalga oshirilgan islohotlar.	8
3	Yuksak ma'naviyatli yoshlarni tarbiyalashda O'rta Osiyo allomalari ilmiy merosining o'rni (allomalarning ilmiy faoliyati misolida).	8
4	O'zbekiston Respublikasida ommaviy axborot vositalarining faoliyati (o'zgarish va muammolar).	6
5	Qishloq xo'jaligi va sanoat sohasidagi o'zgarishlar.	6
6	O'zbekistonda inson huquqlari va erkinliklari kafolatining yaratilishi.	4
7	Milliy xavfsizlikni ta'minlash borasida amalga oshirilayotgan ishlar.	6
8	O'zbek davlatchiligining tarixiy boqichlari. Amir-Temur buyuk davlat arbobi. O'zbekiston – jahon sivilizatsiyasining ajralmas qismi.	4
9	O'zbekistonni halqaro reytinglardagi ko'rsatgichlarini ko'tarishning tarixiy va siyosiy ahamiyati.	4
10	Siyosiy-huquqiy sohadagi (10 ta) ustuvor halqaro reytinglar va ularga O'zbekistonning integratsiyalashuvi.	4
11	Iqtisodiy va ijtimoiy sohadagi (14 ta) ustuvor halqaro reytinglar va ularga O'zbekistonning integratsiyalashuvi.	4
JAMI:		60 soat

VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fan o'zlashtirish natijasida talaba:

- Mustaqillik yillarda mamlakatimiz bosib o'tgan tarixiy yo'lning mazmun-mohiyatini, O'zbekistonning eng yangi tarixida amalga oshirilgan o'zgarishlarning ahamiyatini;
- zamonaviy jarayonlarda O'zbekistonning jahon hamjamiyati bilan integratsiyasi, xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikni ta'minlash, O'zbekiston Respublikasining xalqaro reyting va indekslardagi o'rni va nufuzini ortib borishi kabi jarayonlarni tarixiylik va xolislik nuqtai nazaridan **bilishi** kerak;
- O'zbekistonning eng yangi tarixini muammolarini o'rganish, dunyoqarashini mustahkamlashda milliy mustaqillik g'oyasini qo'llay bilish, atrofida sodir bo'layotgan jarayonlarga o'z munosabatini bildira olish, jamiyat va inson dunyoqarashi rivojida tarix fanining o'rnini anglash va bugungi kunda sodir bo'layotgan voqealarning tarixdagi muhim voqealar bilan bog'liqligini bilish **ko'nikmalariga ega bo'lishi** kerak;
- O'zbekistonning eng yangi tarixini chuqur bilish, ma'naviy-milliy va umuminsoniy masalalar bo'yicha o'z qarashlarini ilmiy asoslashni va ifodalashni bilish, milliy mustaqillik g'oyalariga amal qiladigan faol hayotiy dunyoqarash kabi **malakalarga ega bo'lishi** kerak.

VII. Ta'lif texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);

- guruhlarda ishslash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar.

VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to’la o’zlashtirish, tahlil natijalarini to’g’ri aks ettira olish, o’rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

ASOSIY VA QO'SHIMCHA O'QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI

I. Rahbariy adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh. M. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat’iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. T. 1. – Toshkent: O‘zbekiston, 2017.
2. Mirziyoyev Sh. M. Buyuk kelajagimizni mard va olivjanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: O‘zbekiston, 2017.
3. Mirziyoyev Sh. M. Qonun ustuvorligi va inson ma’nfaatlarni ta’minalash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yiliga bag‘ishlangan tantanali marosimidagi ma’ruzasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2017.
4. Mirziyoyev Sh .M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birlgilikda barpo etamiz. – Toshkent: O‘zbekiston, 2017.
5. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma’naviyat, 2008.
6. Karimov I.A. O’zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. – Toshkent: O‘zbekiston, 2011.
7. Mirziyoyev Sh.M. O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi to‘g‘risida. <http://strategy.regulation.gov.uz/uz/>.
8. Mirziyoyev Sh. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To‘ldirilgan ikkinchi nashri. - Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2022. - 416 bet.

II. Asosiy adabiyotlar

9. Erkayev A. O‘zbekiston yo‘li. – Toshkent: Ma’naviyat, 2011.
10. Mustaqillik: Izohli ilmiy-ommabop lug‘at. M. Abdullaev va boshqalar: to‘ldirilgan uchinchi nashri. – Toshkent: Sharq, 2006.
11. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi. – Toshkent: Ma’naviyat, 2017.
12. Mustaqil O‘zbekiston tarixi. Mas’ul muharrir A. Sabirov. – Toshkent: Akademiya, 2013.
13. Новейшая история Узбекистана. Руководитель проекта и редактор: М. А. Рахимов. – Тошкент: Адабиёт учқунлари, 2018.

III. Qo’shimcha adabiyotlar

14. Azizzoxjayev A. A. Mustaqillik: kurashlar, iztiroblar, quvonchlar. – Toshkent: 2001.
15. Azizzoxjayev A. A. Chin o‘zbek ishi. – Toshkent, 2003.
16. Axmedov E. O‘zbekiston shaharlari mustaqillik yillarida. – Toshkent: Abu Ali ibn Sino nashriyoti, 2002.
17. Islomov Z. M. O‘zbekiston modernizatsiyalash va demokratik taraqqiyot sari. – Toshkent: O‘zbekiston, 2005.
18. Levitin L. O‘zbekiston tub burilish pallasida. – Toshkent: O‘zbekiston, 2005.
19. Usmonov Q. O‘zbekistonning jahon hamjamiyatiga integratsiyalashuvi. –Toshkent: Moliya, 2003.

20. O‘zbekiston mustaqillik yillarida. – Toshkent: O‘zbekiston, 1996.
21. Ўзбекистон халқининг дини, маданияти ва урф-одатлари: тарих ва ҳозирги ҳолат. - Тошкент: ТИУ, 2011.
22. Ўлмасов А., Вахобов А. Иқтисодиёт назарияси. - Тошкент: Шарқ, 2006.
23. Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва бағрикенглик: тарихий тажриба ва ҳозирги замон. Масъул муҳаррир Р.Х.Муртазаева. - Тошкент: Мумтоз сўз, 2010.
24. Ўзбекистон тарихи (1917-1991 йиллар). 2 том. Масъул муҳаррирлар: Р.Абдуллаев, Қ.Ражабов, М.Рахимов. - Тошкент: Ўзбекистон, 2019.
25. Муртазаева Р.Х. Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва толерантлик. Дарслик. - Тошкент: Мумтоз сўз, 2019.
26. Юнусова Х. Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва маънавий жараёнлар (XX аср 80-йиллари мисолида). - Тошкент: Abu matbuot-konsalt, 2009.
27. Бобожонова Д. Ўзбекистонда ижтимоий-иқтисодий муносабатлар (70 80- йиллар мисолида). Кўлланма. – Тошкент: Шарқ, 1999.
28. Қорақалпогистон тарихи (1917-1994 йй.). - Нукус, 1995.
29. Rasulova N. O‘zbekistonning eng yangi tarixi. 1-qism. - Toshkent, 2021. - 186 bet.

IV. Axborot manbaalari:

1. www.ziyonet.uz.
2. www.edu.uz.
3. www.google.uz.
4. www.gov.uz.

